

NAGY Vera
A hódmezővásárhelyi Majolikatelep.
Hódmezővásárhely, Tornyai János Múzeum és Közmuvelődési Központ, 2012. 198 p.

Száz évvel ezelőtt, 1912-ben a hódmezővásárhelyi Majolikatelep alapításakor a város már jelentős fazekas múlttal rendelkezett. Az évtizedek alatt sok családnak megélhetést biztosító gyár ma üresen áll, s lassan feledésbe merül, ám az itt készült kerámiák jellegzetes forma- és motívumkincse maradandó értéket és útmutatást ad a még alkotó fazekasoknak és a népi kultúra iránt érdeklődőknek is.

„Nincs még az országnak egyetlen városa, ahol nép és művészet, kerámia és képzőművészet ennyire eggyé vált volna.” – írta Kajári Gyula grafikusművész, aki az 1950-es években a gyár művészeti vezetője volt.

Nagy Vera jelentős munkát végzett, amikor az üzem megmaradt dokumentumait, a korabeli újságok híradásait, az egykori dolgozók visszaemlékezéseit és a régi kiállítások katalógusait egy kötetbe szerkesztve létrehozta hiánypótló, helyismereti munkáját. Az alapítók, a munkafolyamatok, a műhelyek, a régi dolgozók ismerősként köszönnek ránk a korabeli fotókról. A gazdagon illusztrált kötetben a kor jelentős művészeinek tervezésében olyan kerámiák is szép számmal láthatók, melyek a modern lakásokhoz igazodva – átértékelve a hagyományos technikákat – újat, a nagyközönség számára szerethetőt hozott létre. Napjainkban nemcsak a hódmezővásárhelyi lakásokban találhatók meg az itt készült rangos, iparművészeti alkotások. Szeressük és becsüljük meg a meglévőket – egy letűnt korszak szemet gyönyörködtető emlékei.

Hegyné Csernus Judit

HATÁROKON ÁT, HATÁRTALANUL!

Az elmúlt évszázad történelmi viszonyait következtében nagyszámú magyar közösség került határainkon kívülre. Az utóbbi évtizedben egyre fontosabbá vált a környező országok magyarjaival történő együttműködés, kapcsolatépítés. Több olyan szervezet is van hazánkban, amely az ilyen törekvéseket támogatja, így például a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. is. Jelen cikk témája a Határtalanul! projekt ismertetése:

A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. ezen programja a határon innen és túl élő magyar diákok megismerkedését tűzte zászlajára. Ennek keretében három típusú pályázatot hirdettek meg 7. osztályos, szakközépiskolás és gimnáziumi tanulóknak. A létrehozók célja az volt, hogy a magyarországi diákok kijuthassanak olyan magyar diáktársaikhoz, akik valamelyik szomszédos országban élnek, tanulnak, valamint az ottani tanulók is eljöhessenek Magyarországra. Az ilyen kirándulások alkalmával nemcsak az adott iskolák diákjai, hanem a tanárok is olyan élményekre, tapasztalatokra, ismeretségekre tehetnek szert, amelyek ha nem is tekinthetők mindig sorsfordítóknak, mégis befolyással lehetnek az illető gondolkodására, világméretére. Az ilyen célok megvalósításához minden évben pályázati támogatást nyújtanak, amelyből az utazás és a szállás finanszírozható. Legtöbbször azonban a szállás költségei nem jelentkezők, nincs is annál jobb ismerkedési lehetőség, ha a diákok – az úti céltól függően – egymást látják vendégül. Hosszabb utazás alkalmával a legnagyobb pénzüsszeget rendszerint az útiköltségre kell fordítani, így azok a gyerekek is eljuthatnak a környező országokba, akiknek erre egyébként nem lenne anyagi lehetőségük.

Iskolánk egyik gimnáziumi osztálya a tavalyi tanév során pályázott egy négynapos kirándulás költségeire, melynek végcélja az erdélyi Nagybánya volt. A választásnak két fő szempontja volt: A hódmezővásárhelyi Németh László Gimnázium és Általános Iskola korábban már kapcsolatban állt a nagybányai Németh László Elméleti Líceummal. A két iskolát összekötő a névadó, Németh László személye, aki Nagybanán született, de Hódmezővásárhelyen is több évet eltöltött tanárként. Az általunk beadott pályázatban azonban nemcsak Németh László életével, munkásságával szerettük volna megismertetni a diákokat, hanem számos olyan magyar művésszel is, akik valamilyen módon köthetők erdélyi városokhoz. Ezért kapta projektünk az *500 000 lépés – Németh László és elődei nyomában Nagybanányáig* címet.

AZ ELSŐ UTAZÁS

Az első utazásunkra 2012. szeptember 13. és 16. között került sor, amelynek során 31 hódmezővásárhelyi diák indult el Kelemen-Fehér Tímea – projektvezető –, Gaál Györgyi, Tari Gizella és Kovács Boglárka tanárnők vezetésével. A kirándulást megelőzte egy hosszabb előkészítő szakasz, amelynek során a kiutazó diákok betekintést nyerhettek Erdély földrajzába, történelmébe, művészetébe, valamint egy állandó kiállítást is szerveztek a Németh László Gimnázium egyik tantermében, ahol számos kerámia, könyv, egyéb iparművészeti termék is helyet kapott.

Az út során több településen is megálltunk, így Nagyszalontán megnéztük a Csonka-tornyban működő Arany János Emlékmúzeumot, és tiszteletünket tettük a Kossuth Lajos-szobornál is. Később betértünk Nagyváradra is, ahol egy helyi magyar fiú vezetésével hatalmas sétát tettünk a városban, aminek a végén megnéztük az Ady Endre Múzeumot.

A hosszú út után kellemes fogadtatásban részesültünk Nagybanán. A helyi diákok vezetésével ismerkedhettünk a környezettel és egymással. Ezután egyes csoportokat alakítva vetélkedőt szerveztünk Magyarok lenni jó! címmel, amelyben híres magyar sportolókra, tudósokra, találmányokra, zeneművekre is rákérdeztünk. Kirándulást tettünk a közeli Koltóra, ahol egy rövid megemlékezés keretében megkoszorúztuk Petőfi Sándor és Szendrey Júlia szobrát a Teleki-kastély parkjában, valamint versekkel elevenítették fel a diákok a nászutasok itt eltöltött néhány hetét. Rövid buszozás után egy almáskert mellett álltunk meg, ahol segítünk szüretelni az egyik diák családjának. A délután folyamán a liceum igazgatónője kísérte a egyes csoportot végig Nagybanya utcáin, és beszélt a város történelméről, érdekességeiről. A református templomban megkoszorúztuk Németh László emléktábláját, valamint a diákoknak lehetőségük nyílt kipróbálni az orgonát is.

Az utazás időpontjának meghatározásakor célunk az volt, hogy részt vehessünk az azon a hétvégén megrendezett Fötér Fesztiválon. A két iskola közös standot állított fel, az érdeklődőknek szívesen meséltek a diákok Hódmezővásárhelyről és arról, hogy miért is érkeztünk ide. A délután folyamán kirándulást tettünk Kapnikbányára, megismerve a régi bányászvárost, ahol lehetőség nyílt házi sajtot és mézet vásárolni. Az estét a diákok a fogadó családokkal töltötték. Másnap reggel búcsút intettünk Nagybanán, majd a hazafelé vezető úton megálltunk még Nagykarolyban és Szatmárnémetiben is.

A MÁSODIK UTAZÁS

2013 áprilisában 31 nagybányai diákot és négy kísérő tanárt fogadhattunk Hódmezővásárhelyen a Németh László Gimnáziumban, ahol szerény vendéglátás és a másnapi programok megbeszélése után minden diák elvonult a fogadó családjához.

Csütörtök reggel Árva László, a Németh László Gimnázium és Általános Iskola igazgatója fogadta vendégeinket, majd egy rövid közös műsor keretében megkoszorúztuk az iskolában elhelyezett Németh László-szobrot. Vendégeink kirándulást tettek Ópusztaszeren, ahol bejárták az emlékparkot, majd a délután folyamán a hódmezővásárhelyi diákok is csatlakoztak hozzájuk Szegeden, ahol városnézésben vehettek részt.

Pénteken a 62 diák látogatást tett a hódmezővásárhelyi Emlékpontban, ahol betekintést nyerhetett a város II. világháború utáni történelmébe.

Ambrus Sándor népi iparművész kalauzolta őket a hódmezővásárhelyi fazekasság világába, és ki is próbálhatták ezt a nem is olyan egyszerű, de gyönyörű mesterséget.

Ezután az Óregek Otthonában egy rövid irodalmi műsorral kedveskedtünk az ott lakóknak, akik finom süteménnyel, innivalóval várták a gyerekeket. Az iskolába visszatérve láthattuk, hogy számos osztály tüsténkedik az udvaron: több tanár és osztály összefogott, hogy a ballagás előtt kicsinosítsa az udvart, a nagybányai és az őket fogadó diákok a kerítés festését vállalták magukra, s csatlakoztak hozzájuk a Liliomházból is amely a közepesen értelmi fogyatékosok napközije. Ott pedig - a munka megkezdésével egy időben - egy kisebb csoport rövid zenés, táncos, versekkel és prózával tarkított műsort nézhetett meg, amelyet nemcsak a két város diákjai, de a napközibe járók is gazdagítottak produkcióikkal. A nap megkoronázása a hagyományosan megrendezett Németh László Est volt, ahol mind a nagybányai, mind a hódmezővásárhelyi diákok szerepeltek.

EREDMÉNYEK

A pályázatban meg kellett nevezni több olyan terméket, amelyet közösen hozunk létre. Ennek eredményeként sikerült mindkét iskola udvarába új növényeket ültetni, Hódmezővásárhelyen egy olyan tűzrakó helyet kialakítani, amely a későbbiekben külföldről idelátogató csoportok mementója lehet, hiszen terveink szerint itt majd mindenki hagyhat valamilyen táblát annak emlékeként, hogy itt járt. Ennek első darabja a nagybányai iskola szíves ajándéka. Szintén közös termékként tekintünk a Fötér Fesztiválon felállított standra, valamint azokra a műsorokra, amelyeket Hódmezővásárhelyen adtak elő a diákok. Ugyanakkor véleményem szerint mégsem ezeket kellene a legfontosabbnak tartanunk.

PETŐFI SÁNDOR ÉS SZENDREY JÚLIA - KOLTÓ
POGÁNY GÁBOR BENŐ ALKOTÁSA

Ez alatt a két kirándulás alatt a tanulók megismerhették, hogyan is élnek egy másik városban, országban tanuló társaik. Többen közülük talán életre szóló barátságot kötöttek, és nem utolsó sorban egy kicsit talán magukat is megismerhették. De mindenképp bízom abban, hogy habár különbségeket mindig könnyebb találni, sikerült rávilágítani a diákok gondolkodásában arra, hogy inkább a hasonlóságokat, a közös dolgokat keressék egy-egy ilyen találkozás alkalmával.

Kovács Boglárka

SZÁNTÓ Imre 150 éves a hódmezővásárhelyi Krisztusban Hívó Nazarénus Gyülekezet. Hódmezővásárhely, 2013. 575 p.

1863-ban a hódmezővásárhelyi ácsmester, Tóth Ferencz Szabadkán ismerkedett meg a Krisztusban hívő tanokkal. Hazatérve őáltala kezdett terjedni és megalakulni a Krisztusban Hívó Gyülekezet, melynek előljárói a következő esztendőben gyakorta kerültek börtönbe is a hatóság nemtetszéseként. A köztudatba oly módon is hamar bekerültek, hogy a helyi és országos sajtó sokat foglalkozott a „Krisztus követőkkel”, újhítűekkel, hívőkkel. Új és ismeretlen vallásfelekezetként kerültek be a köztudatba. A történelmi egyházak természetesen sérelmesnek találták, hogy a korábbi katolikusok, reformátusok és evangélikusok nagy számban tértek át az új hitre. Szántó Imre rendkívül részletes, hiánypótló könyve fontos helyismereti munka, sokéves kutatás eredménye. Megismerhetjük belőle a kezdeti nehézségek, építkezések, jogi procedúrák időszakát éppúgy, mint a gyülekezet legkiválóbb személyiségeinek kitartó munkáját, alkotó, várost gazdagító életművét. A szerző külön érdeme a gondos levéltári kutatás, mely a történeti áttekintést nemcsak színesíti, hanem rendkívül hitelessé is teszi.

Korabeli dokumentumok, anyakönyvek, jegyzőkönyvek, fotók sokasága egészíti ki a körültekintő írást, melyből a hódmezővásárhelyi gyülekezet immár 150 éves múltja, összetartása, hitélete híven tükröződik.

Hegyiné Csernus Judit

